

Stoppa elden!

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Idag ska Hugo träffa Malte som ska flytta och börja i samma klass som Hugo. Han kommer och hälsar på hos Hugos morfar på gården. Båda pojkarna är intresserade av lantbruk så de ska nog kunna ha roligt ihop. När de har hälsat på hos hönsen och fåren åker de iväg på en utflykt med fyrhjulingen. De stannar vid sjön för att äta sin matsäck. Vinden blåser kallt och de bestämmer sig för att starta en brasa. Det skulle de inte ha gjort ...

LGR 22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt. (SV åk 4–6)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser. (SV åk 4–6)
- Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel serier och illustrationer till text. (BL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Skapa bilder med olika tekniker, verktyg och material.

LGRS 22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter. (SV åk 4–6)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva enkla texter. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar. (SV åk 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor samt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser. (SV åk 4–6)
- Framställning av berättande bilder, till exempel seriebilder och illustrationer till berättelser. (BL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift samt med andra former för kommunikation.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Skapa bilder med olika tekniker, verktyg och material samt kommunicera budskap med bilder.

ORD ATT FÖRKLARA

lantbruk

fälten

tändved

motar

skogsbrynet

mockat

DISKUSSION MED TALKORT

Dela in eleverna i smågrupper och be dem diskutera följande frågor:

- Vad tyckte ni om boken? Positivt? Negativt?
- Finns det någon i boken som agerade fel alternativt rätt?
- Vad skulle ni göra om ni hamnade i en sådan allvarlig situation?

För att alla i gruppen ska få komma till tals får varje elev tre talkort. Talkortet lägger man i mitten när man vill säga en sak och då lyssnar de andra. Alla i gruppen måste ha använt sitt första talkort innan gruppen får använda sitt andra kort osv. När alla korten är lagda är ordet fritt.

Gör en gemensam avslutning där ni lyfter frågorna med alla grupperna.

VÄRDERINGSÖVNING: FYRA HÖRN

Presentera olika saker med anknytning till boken, en sak i taget. Låt eleverna ta ställning genom att välja ett hörn i klassrummet. De olika hörnen står för olika svar. Eleverna ska kunna motivera varför de valde just det hörnet. Efter diskussioner kanske någon vill byta till ett annat hörn. Man kan ha kommit på andra tankar och vill omvärdera sitt val.

Det är fel att ljuga.	Det känns i kroppen när man har gjort något fel.
Man ska alltid säga till en vuxen om det har hänt något allvarligt.	Det är okej att säga nej till sina kompisar.

Hörnen står för:

1. Ja

2. Nej

3. Ibland

4. Annat alternativ

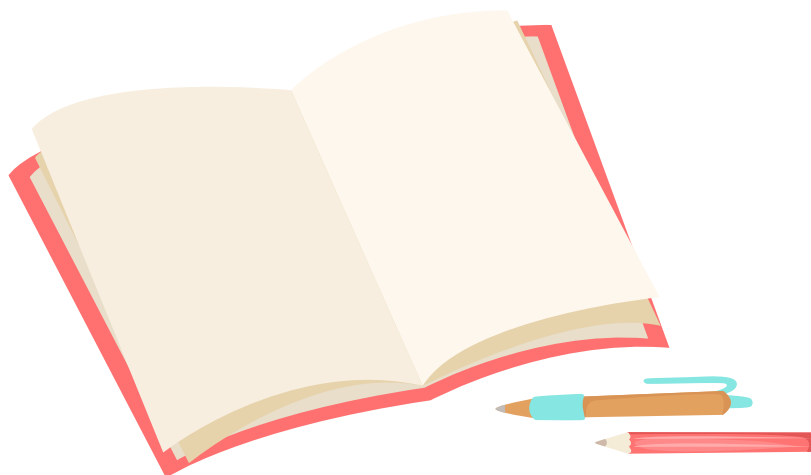
DAGBOK

Eleverna ska berätta om dagen som utspelade sig i boken i ett dagboksformat. De ska sätta sig in i en av karaktärerna i boken och skriva utifrån dennes perspektiv. Karaktärerna de kan välja mellan är: Hugo, Malte, Hugos morfar, Maltes pappa.

Gå igenom strukturen i dagboksskrivande. Till stöd kan eleverna få mallen på nästa sida när de ska skriva.

Tips till alla dagboksskrivare

- Skriv dagens datum.
Exempel: Tisdag 29/11 2022, Tisdag 29/11-22
- Skriv inledningsfras.
Exempel: Kära dagbok! / Tjena! / Hej hallå dagboken!
- Berätta om dagen. Tänk på att börja meningarna på olika sätt.
Exempel: På morgonen ... Först ... Sedan ... Efter det ...
På kvällen ... Till sist ...
- Skriv en avslutningsfras.
Exempel: Hej då! / Godnatt, dagboken! / Vi ses imorgon!

EN OLYCKA HÄNDER SÅ LÄTT

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) erbjuder utbildningsmaterial för barn och unga. Materialet som heter *En olycka händer så lätt* riktar sig till elever mellan 9 och 13 år. Det finns en lärarhandledning, en powerpoint-presentation samt elevmaterial att använda.

www.msb.se/sv/amnesomraden/skolmaterial/utbildningsmaterial-till-barn-och-unga/9-13-ar/

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Kapitel 1

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Var bor Malte?
Malte bor i Göteborg.
2. Vilken sorts bil kommer Malte i?
Han kommer i en röd Volvo.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

3. Varför lastade morfar hö på fyrhjulingen?
Han lastade så att Hugo kunde köra ut höet till fåren.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

4. Tror du att Hugo och Malte kan bli bra kompisar? Motivera.
Eget svar.

Kapitel 2

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

5. Var får Hugo köra fyrhjulingen?
Han får köra på fälten och i skogen.
6. Vilka djur besöker killarna först?
De besöker hönsen först.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

7. Varför blir Malte röd i huvudet?
Han skäms när hans pappa säger till honom att inte göra något dumt.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

8. Hugo tycker att Maltes pappa verkar vara sträng. Varför tror du att han är sträng?
Eget svar.

Kapitel 3

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

9. Vad är det som prasslar bakom tunnan?
Det är en råtta.
10. Hur tar sig pojkarna ut till fåren?
De kör fyrhjulingen till fåren.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

11. Hur märker Hugo att Malte gillar att åka fort?
När han kör fort skrattar Malte.
12. Varför är fårens magar stora?
Fårens magar är stora för att de snart ska få lamm.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

13. Har du åkt fyrhjuling någon gång, eller skulle du vilja åka? Motivera.
Eget svar.

KAPITEL 4

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

14. Vad gör morfar till pojkarna?
Morfar gör matsäck till dem.
15. Var stannar de för att fika?
De stannar vid sjön.
16. Vilken slags fågel flyger över sjön?
En örn flyger över sjön.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

17. Varför känner Hugo sig osäker på om han ska låta Malte köra?
Maltes pappa har sagt att han inte får. Men Hugo är rädd att Malte ska tycka han är tråkig om han säger nej.
18. Vad föreslår Malte att de ska göra och varför?
Malte hittar en låda med ved och gamla tidningar. Han föreslår att de ska göra upp en eld för det blåser kallt och han fryser lite.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

19. Finns det något speciellt som man behöver tänka på när man gör upp eld? Berätta vad du vet.
Eget svar.

Kapitel 5

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

20. Vad har de med sig för fika?
De har mackor med korv och ost, chips och dricka.
21. När ska Malte flytta?
Han ska flytta i maj.
22. Vilka djur har Ann på sin gård?
Ann har kor och grisar.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

23. Hur sprider sig elden?
Det kommer en stark vind som får gnistor att flyga iväg. Gnistorerna landar i det torra gräset som börjar brinna.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

24. Vad skulle du packa ner som matsäck?
Eget svar.
25. Hur ska pojkarna få stopp på elden?
Eget svar.

Kapitel 6

Fråga på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

26. Hur gör Malte först för att stoppa elden?
Malte slår med en gren på elden.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

27. Vilken idé får Hugo?
Han säger att de ska försöka mota elden ner mot sjön.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

28. Vad hade du gjort om du hade hamnat i samma situation som pojkarna? Motivera.
Eget svar.

Kapitel 7

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

29. Hur ser marken ut när de har släckt elden?
Marken är svart när de har släckt elden.
30. Var har Hugo extrakläder?
Han har kläder i en byrå i hallen hos morfar.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

31. Vad gör pojkarna i källaren?
Deras kläder är alldeles sotiga så de måste byta kläder. Innan de byter om duschar de.
32. Varför gömmer Hugo de gamla kläderna?
Han gömmer dem så att ingen ska kunna hitta dem innan de är tvättade.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

33. Varför skakar Hugos kropp, tror du?
Eget svar.
34. Tycker du att Hugo gör rätt som lovar att inte berätta om vad som hänt? Motivera.
Eget svar.

Kapitel 8

Fråga på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

35. Vad gör morfar i köket?
Morfar kokar kaffe i köket.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

36. Vad berättar Hugo om utflykten?
Han berättar att de hade en fin utflykt och att de fikade på berget. Han ljuger för morfar.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

37. Vad tror du att Peter vill?
Eget svar.

Kapitel 9

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

38. Vem är Peter?

Peter är morfars granne.

39. Vad skriver de på skylten?

De skriver: Förbjudet att elda!

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

40. Varför tror du att Hugo säger att han är trött?

Han vill inte att de ska köra ner till sjön för då får morfar se att det brunnit där.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

41. Hugo tycker inte att det känns bra. Varför?

Eget svar.

Kapitel 10

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

42. Hur luktar det när de närmar sig sjön?

Det luktar bränt när de närmar sig sjön.

43. Vad gör Hugo när de kommer hem?

Han lägger sig på sängen och kollar sin mobil.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

44. Vad hittar morfar i källaren?

Han hittar pojkarnas smutsiga kläder i källaren.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

45. Morfar frågade: Var det ni som eldade? Vad tror du att Hugo svarar?

Eget svar.

Kapitel 11

Fråga på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

46. Vem ringer morfar till?

Morfar ringer till Maltes pappa.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

47. Varför ska man inte elda när det är torrt i gräset?
Då är det lättare att en brand uppstår och sprider sig.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

48. Har du ljudit om något som du ångrar? Berätta.
Eget svar.

Kapitel 12

Fråga på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

49. Vad upptäckte Maltes pappa?
Han såg att Maltes skor var sotiga.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

50. Vad kommer de överens om?
Pojkarna måste fråga först innan de gör upp eld så att de kan hjälpas åt i stället.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

51. Vad menar morfar med att det är viktigt att killarna inte är rädda utan vågar berätta saker?
Eget svar.